

NETECHNICKÉ SHRNUTÍ PROJEKTU POKUSŮ 88/2019

Název projektu pokusu

In vivo model Sphaerospora molnari: prostředek k porozumění interakce rybomorek (Myxozoa) s imunitním systémem kapra obecného.

Doba trvání projektu pokusu

1.1. 2020 - 31.12.2023

Klíčová slova - maximálně 5

Myxozoa, Kapr obecný, Protilátky, Výživa, Vakcína

Účel projektu pokusu - označte jej křížkem (x) do prázdného polička

☒	základní výzkum
	translační nebo aplikovaný výzkum
	vývoj, výroba nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků
	ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat
	zachování druhů
	vyšší vzdělávání nebo odborná příprava
	trestní řízení a jiné soudní řízení

Cíle projektu pokusu (např. řešené vědecké neznámé nebo vědecké či klinické potřeby)

1. Vytvoření kontinuálního in vivo infekčního modelu parazita *Sphaerospora monari* (Myxozoa – rybomorky)
2. Testování přírodních antiparazitární a imunostimulačních látek za účelem optimalizace profylaktické léčby, snižující proliferaci myxozoa v chovech.
3. Studium imunitní odpovědi ryb proti infekcím myxozoa za účelem vývoje protektivních vakcín
4. Určit biologickou rozmanitost myxozoo a míru infekce v rybích chovech v Evropě i u importovaných ryb.

Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusu (jak by mohlo být dosaženo pokroku ve vašem vědním oboru nebo jaký přínos by z něj člověk či zvířata mohli mít)

Hlavním přínosem předkládaného projektu pokusu je etablování jedinečného kontinuálního modelu pro studium myxozoí, který je nezávislý na získávání parazitů z vnějšího prostředí. Tento model umožňuje studium klíčových otázek týkajících se interakce parazitů s imunitním systémem ryb. Primárním zájmem je porozumění funkce vrozené a adaptivní imunity v boji s infekcí, stejně jako popis invazních strategií, které myxozoa využívají k úniku před eliminací. Tyto experienty usilují o optimalizaci preventivních opatření (vakcinace, funkční krmiva), která podpoří imunitní odpověď proti infekcím myxozoa a povedou k snížení zatížení chovných ryb. Jelikož v současnosti neexistují žádná terapeutika pro léčbu konzumních ryb, je jedním z potenciálních přínosů experimentů právě vývoj preventivních opatření.

Hlavními přínosem pro vědní obor je unikátnost užívaného modelu infekce, který je jako jediný nezávislý na vnějších okolnostech. To byly v po dlouhou dobu hlavní limitující faktory brzdící studium interakce myxozoo s rybní hostiteli. Získané výsledky mají však přesahy i do ostatních vědních oborů, včetně studia humánních parazitů, evoluce adaptivní imunity či protilátkové odpovědi.

Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá

Zejména kapr obecný (738 jedinců /rok), dalších přibližně 150 jedinců (ročně) různých druhů evropských ryb bude pocházet z místních chovů převážně kaprovitých ryb (v závislosti na dostupnosti). Ryby pořízené z obchodů s akvarijními rybami budou nejčastěji asijského, afrického a jihoamerického původu

Jaké jsou očekávané nežádoucí účinky u zvířat? Jaká je navrhovaná míra závažnosti? Jak bude se zvířaty naloženo po skončení pokusu?

U ryb chovaných za účelem udržování in vivo modelu je nutná deplece B lymfocytů pomocí Triamcinolon-acetonidu. Následná infekce vede k redukci počtu červených krvinek a přestože ryby nadále přijímají potravu, infekce vede k jejich snížené aktivitě. Tento způsob získávání krevních stádií však vede až k stonásobně vyšším počtům parazitů ve srovnání s běžně infikovanými rybami. Za účelem snížení negativních dopadů infekce jsou ryby usmrčeny před dosažením vrcholu parasitemie.

V ostatních pokusech vyvolává infekce mírné zatížení jedinců.

Za účelem maximalizace využití pokusu a získání co nejvyššího množství materiálu budou experimentální jedinci po skončení pokusu usmrčeni předávkováním anestetikem.

Uplatňování 3R (replacement, reduction, refinement)

Nahrzení používání zvířat: Uveďte, proč je nutné použít zvířata a proč nemohou být využity alternativy bez použití zvířat.

Využití in vivo modelu je zatím jediným možným způsobem kultivace parazitů. Naši snahou je však etablovat model in vitro. Pro studium preventivních opatření (vakcinace, imunostimulanty) a imunitního systému je využití rybího modelu nezastupitelné.

Omezení používání zvířat: Vysvětlete, jak lze zajistit použití co nejmenšího počtu zvířat.

Experimenty byly naplánovány tak, aby zajistily co nejspolehlivější sílu pokusu s minimálním počtem jedinců.

Šetrné zacházení se zvířaty: Vysvětlete volbu druhu zvířat a proč se v případě tohoto zvířecího modelu jedná o nejšetrnější použití z hlediska vědeckých cílů.

Vysvětlete obecná opatření, která budou přijata za účelem snížení újmy způsobené zvířatům na minimum.

Zvířata budou vystavena nízké dávce parazitů tak, že následná infekce nezmění jejich normální chování a neovlivní jejich krmení. Intraperitoneální injekce a odebírání krve se provádí během několika vteřin a v anestezii, čímž je stres minimálizován.